

הגנה על ערכי טבע מוגנים בחוק תוך כדי פעולות דילול היער

הגדרות מקצועיות כחלק מתהליך רב שנתי לצורך קבלת היתר כללי לפגיעה בערכי טבע

יהל פורת, מנהל תחום אקולוגיה, אגף הייעור, קק"ל.
דודן רותם, אקולוג שטחים פתוחים, חטיבת מדע, רט"ג

1. רקע ומטרה:

דילול היער הינו פעולת הממשק המשמעותית ביותר בחשיבותה והיקפה ביערות ישראל והוא חיוני לבריאותם והתפתחותם התקינה של העצים, לחידוש הטבעי של היער ולגיוון הצומח שבו. כמו כן, דילול היער עשוי לשמש ככלי חשוב לטיפול ועידוד המגוון הביולוגי הכללי שביער בטווח הארוך, הכולל גם מינים מוגנים ע"פ חוק. למשל, ע"פ מחקרים שבוצעו ביערות קק"ל בשנים האחרונות נמצאה עליה מובהקת בעושר מיני הצומח הכללי וגם בשפע הפרטים של מספר מיני גיאופיטים מוגנים מספר שנים לאחר דילול יערות. יחד עם זאת, ברור שבאופן ישיר או עקיף תתכן פגיעה (זמנית, נקודתית ואולי אף מהותית) במינים מסוימים עקב פעולות הדילול ביער.

מטרות מסמך זה הן:

- א. הגדרת השטחים ביער בהם קיימים ערכי טבע מוגנים בעלי חשיבות גבוהה לשימור (מכל קבוצות הצומח, החי והדומם השונות).
- ב. הגדרת הוראות ההגנה על שטחים אלו, הכוללות: הגדרת שטח מדויקת, אופי ועונת עבודת הדילול המותרים בשטח זה.
- ג. קביעת סדר הפעולות ושיטות העבודה המדויקות ליישום העקרונות הנ"ל לקראת ובעת דילול היער.

הערה: הגדרת האתרים ביער בהם קיימים ערכי טבע להגנה בעת דילול, הוראות ההגנה עליהם ושיטות העבודה המפורטות לצורך יישום הוראות אלו (הכוללות למשל, מיפוי וסימון מקדים ביער) יבחנו בשנתיים הבאות בשטחי היער (יבוצע פיילוט) לפני הגדרתם הסופית. ראה עמוד מס' 11.

2. הגדרת שטחי יער בהם ערכי טבע מוגנים, בעלי חשיבות שימור גבוהה, שיש להגן עליהם בעת דילול היער והוראות ההגנה עליהם:

2.1 שטח יער בו קיימים מיני צמחים בסכנת הכחדה.

פרוט:

שטח בו קיימים פרטים בודדים או רבים של צמחים עשבוניים חד שנתיים או רב שנתיים, שרכים, בני שיח, שיחים, מטפסים ועצים שהינם בסכנת הכחדה (הגדרה: "מיני צמחים אדומים"), לפי רשימת מינים ושכבת ממ"ג מתעדכנות שיועברו לקק"ל ע"י רט"ג פעם בשנה. לשם המחשה בלבד, ראה נספח ב': רשימת המינים המדורגים החל מהקטגוריה "באיוס Vulnerable" - מספרים אדומים 3.2-4.1 ומעלה, בספר האדום של הצמחים בסכנת הכחדה בישראל). למשל: מינים מקבוצת אירוסי ההיכל (אירוס הגלבו, אירוס נצרתי, אירוס הדור ואירוס שחום) או העץ אולמוס (בוקיצה) שעיר, הידועים מיערות קק"ל.

צורת החיים של הצומח	גודל השטח להגנה	אופי עבודה מותר בשטח להגנה	עונת עבודה מותרת בשטח להגנה
עשבוניים חד שנתיים	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב). במידת הצורך יבוצע שזרוע של המינים המוגנים	העבודות יבוצעו החל מחודש יולי (סיום פיזור הזרעים) עד תחילת הגשמים והנביטה
גיאופיטים	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב). גיאופיטים שנחשפו במהלך העבודות יאספו למשמורת וישתלו במקום בגמר העבודה	העבודות יבוצעו עם סיום קמילת העלים עד תחילת הצצת העלים/התפתחות עמוד הפריחה (עבור מרבית המינים: יולי – תחילת הגשמים באתרי פריחת מינים פורחי חורף ואביב. מאי – סוף יולי באתרי פריחת מינים פורחי סתיו)
שרכים, צומח עשבוני רב שנתי בר קיימא וצומח מעוצה רב שנתי	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן	כל השנה

	<p>ידני (אך אין זה מחויב). בבתי גידול לחים בהם הפריחה היא לרוב החל מסוף האביב ובמהלך הקיץ, עבודות הדילול והוצאת העץ הכרות, יבוצעו באופן ידני, וללא גרירת העץ על הקרקע וללא פגיעה בנוף הצומח בשטח זה</p>		
--	---	--	--

**2.2 שטח יער בו ריכוז משמעותי במיוחד של מינים מוגנים מאבות צמחי התרבות, או בעלי פריחה, או הופעה כללית מרשימה במיוחד.
פרוט:**

אתר בו קיים ריכוז משמעותי במיוחד (הגדרה: שטח של שני דונם ומעלה בו רמת הכסוי של המין המוגן הינה גבוהה, כלומר 70% ומעלה*) - (גודל השטח ייבחן שוב בשנתיים הקרובות) של צמחים עשבוניים חד שנתיים או רב שנתיים, שרכים, מטפסים, בני שיח, שיחים ועצים מתוך רשימת המינים המוגנים (ראה נספח א'). דגש מיוחד יושם על מינים שהינם מאבות צמחי התרבות (צמחי תבלין ומאכל) או בעלי פריחה או מראה כללי מרשים במיוחד. למשל, ריכוזים משמעותיים במיוחד של המינים הבאים: כלנית מצויה, נורית אסיה, רקפות מצויה, סייפן התבואה, בני משפחת הסחלבים, חלמונית גדולה, בן חצב יקינטוני, תורמוס ההרים, עכובית הגלגל, אזוב מצוי, מרווה משולשת, קורנית מקורקפת, אחירותם החורש, מורן החורש, יערה איטלקית, קטלב מצוי, כליל החורש, שקד מצוי, אגס סורי וכו'. *הערה: עבור מינים ממשפחת הסחלביים, ריכוז משמעותי יחשב כשטח של שני דונם ומעלה עם 400 פרטים ומעלה (גודל השטח ייבחן שוב בשנתיים הקרובות). עבור מיני סחלבי החורש והיער הנדירים יחסית: סחלבן החורש, שנק החורש ובן חורש רחב עלים ריכוז משמעותי יחשב כשטח של חצי דונם ומעלה עם 20 פרטים ומעלה (גודל השטח ייבחן שוב בשנתיים הקרובות).

צורת החיים של הצומח	גודל השטח להגנה	אופי עבודה מותר בשטח להגנה	עונת עבודה מותרת בשטח להגנה
עשבוניים חד שנתיים	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב). במידת הצורך	העבודות יבוצעו החל מחודש יולי (סיום פיזור הזרעים) עד תחילת הגשמים והנביטה

	יבוצע שזרוע של המינים המוגנים		
העבודות יבוצעו עם סיום קמילת העלים עד תחילת הצצת העלים/התפתחות עמוד הפריחה (עבור מרבית המינים: יולי – תחילת הגשמים באתרי פריחת מינים פורחי חורף ואביב. מאי – סוף יולי באתרי פריחת מינים פורחי סתיו)	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב). גיאופיטים שנחשפו במהלך העבודות יאספו למשמורת וישתלו במקום בגמר העבודה	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	גיאופיטים
כל השנה	פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב). בבתי גידול לחים בהם הפריחה היא לרוב החל מסוף האביב ובמהלך הקיץ, עבודות הדילול והוצאת העץ הכרות, יבוצעו באופן ידני, וללא גרירת העץ על הקרקע וללא פגיעה בנוף הצומח בשטח זה	שטח בטווח של 10 מטר משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים	שרכים, צומח עשבוני רב שנתי בר קיימא וצומח מעוצה רב שנתי

הערה: בשטחים גדולים ורציפים במיוחד בהם יש כסוי משמעותי של צמחים מוגנים העונים להגדרות של סעיף זה, יש לסמן באופן פרטני רק את האזורים בהם ימוקמו פסי גרירה ומשטחי עבודה מחוץ לשטחי הצמחים להגנה (דוגמאות: ריכוזי כלניות ונוריות בצפון הנגב, ריכוזי רקפות ותורמוסים ביערות שונים ועוד).

2.3 שטח יער בו פרטים בודדים או רבים של עצים ושיחי תפארת.

פרוט:

כל פרט קשיש/קדוש/בעל ממדים יוצאי דופן של מיני עצים ושיחים מוגנים (ראה נספח א').

גודל שטח להגנה: שטח בטווח של 10 מטר מחופת העץ או משולי כתם הצומח המוגן יסומן באופן מקדים.

אופי עבודה מותר בשטח להגנה: פסי הגרירה ומשטחי העבודה ימוקמו מחוץ לשטח המסומן. במידת האפשר תעשה הוצאת העץ באופן ידני (אך אין זה מחויב).

עונת עבודה מותרת בשטח להגנה: כל השנה.

2.4 אתרי רבייה של דו חיים ביער (מעיינות, בריכות חורף וגבים/גתות/בורות מים לגביהם קיים מידע על פעילות רבייה של דו-החיים: קרפדה ירוקה, טריטון הפסים וסלמנדרה כתומה.

גודל שטח להגנה: ברדיוס של 200 מטר מסביב לאתרים אלו, יש לסמן באופן מקדים טרסות וגלי אבנים בקוטר/אורך העולה על 2 מטר העשויים לשמש כמחסות לדו חיים.

אופי עבודה מותר בשטח להגנה: בתחום זה יש לבצע העבודות עם מינימום פגיעה במחסות אלו. בעת עבודות במעלה אגן הניקוז של מקווה מים קבוע או עונתי יש למנוע פגיעה בתוואי הקרקע והסלע מכיוון שהוא מכתיב את משטר הנגר אל מקווה המים. במקרה הצורך, יש לבצע עבודות שיקום שימנעו כניסת סחף קרקע עודף למקווה המים.

עונת עבודה מותרת בשטח להגנה: העבודות יבוצעו מיוני עד סוף אוקטובר.

2.5 מצוקים לגביהם קיים מידע, אתרי קינון של עופות דורסים ביער ומושבות קינון ולינה של מיני עופות נוספים ביער (למשל, מיני עופות דוגרי מצוקי/מחשוּפי סלע, קרקע ובתרונות).

<u>פירוט האתר להגנה</u>	גודל שטח להגנה	אופי עבודה מותר בשטח להגנה	עונת עבודה מותרת בשטח להגנה
מצוקים	שטח ברדיוס 100 מטר יסומן מסביב למצוק.	אין לגרור עצים על גבי המצוק. הוצאת העץ מאזור מצוקי תעשה באופן ידני וללא פגיעה במצוק ובסלעים. בשטח זה לא ימוקמו משטחי עבודה.	עבודות במרחק הקטן מ-100 מטר מהמצוק יבוצעו בין יולי לינואר
קינון פעיל של דורסים* על עץ/מצוק ביער הערה: למרות שהפרוט מתייחס למיני דורסי יום, הכוונה היא גם למיני דורסי הלילה.	יש לסמן באופן מקדים מעגל הגנה ראשון ברדיוס של 25/50 מטר ומעגל הגנה שני ברדיוס של 200/100 לקו, לקו של דורס גדול/דורס קטן, (בהתאמה)	במעגל ההגנה הראשון לא יבוצעו כלל עבודות דילול ובמעגל הגנה שני לא יבוצעו עבודות דילול בעונת הקינון. במידה ובמהלך הדילול נפל גוזל/פרט פגוע מהקו, יש לדווח לאקולוג קק"ל (שידווח לאקולוג רטי"ג) באופן מידי. זאת, לצורך קבלת החלטה אם להחזירו לקו, או להביאו לטיפול	במעגל הגנה ראשון אין לדלל כלל כל השנה. במעגל הגנה שני מותר לדלל מחוץ לעונת הקינון. עונת הקינון של בז מצוי: 15/2-15/6, דורס קטן המקנן במצוקים ועצים בעונת הקינון של בז עצים: (1/5-15/8), דורס קטן המקנן בעצים עונת הקינון של נץ מצוי: 15/4-1/8, דורס קטן המקנן בעצים עונת הקינון של עקב עיטי: 1/2-1/7, דורס גדול המקנן במצוקים ועצים עונת הקינון של חיויאי הנחשים: 1/3-15/9, דורס גדול המקנן בעצים
מושבות קינון ולינה של עופות ביער	יש לסמן באופן מקדים מעגל הגנה ראשון ברדיוס של 25 מטר מהמושבה ומעגל הגנה שני ברדיוס 100 מטר מהמושבה	במעגל הגנה ראשון אין לדלל כלל במעגל הגנה שני אין לבצע דילול בעונת הקינון או הלינה	במעגל הגנה ראשון אין לדלל כלל. במעגל הגנה שני מותר לעבוד מחוץ לעונת הקינון א הלינה

2.6 מערות, בורות ומאורות לגביהם קיים מידע על פעילות יונקים בינוניים וגדולים ואתרי לינה ורבייה של עטלפים ביער.

גודל שטח להגנה: סביב אתרים אלו יש לסמן באופן מקדים שטח ברדיוס 25 מטר.

אופי עבודה מותר בשטח להגנה: עבודות הדילול והוצאת העץ הכרות יבוצעו באופן ידני. אין לכרות עצים רחבי עלים יבשים וחלולים אשר משמשים כמקום לינה/רבייה של עטלפים (אלא במקרה שיש הכרח בטיחותי). סביב לאתרי לינה של עטלפים, יש להפסיק עבודות שעתיים לפני שקיעה.

עונת עבודה מותרת בשטח להגנה: כל השנה.

2.7 שטחי יער קטנים וכלואים בהם יש פעילות צבאים (צבי ארצישראלי).

פרוט: כתם יער מנותק משאר היערות והשטחים הפתוחים במרחב סביבו, בגודל של מאות דונמים בודדים עד כאלף דונם. כלומר, שטח יער בסדר גודל שניתן בדרך כלל לדללו בתקופה של כשנה אחת והוא כלוא/מנותק משטחים פתוחים סביבו שאינם שטחי חקלאות, ע"י תשתיות וגידור (ראה גם **במפת אוכלוסיות הצבי הארץ-ישראלי של רט"ג, נספח ג'**).

כאשר מסביב לשטח יער המתוכנן לדילול קיים שטח פתוח רציף (הכולל את שטחי ניהול קק"ל ויתר השטחים הטבעיים הצמודים אליהם, כולל כל תצורות הצומח מלבד חקלאות) לפחות בגודל זהה (וללא דילול באותה השנה), שאינו חסום/מקוטע ע"י גידור רשת גבוהה, כבישים, מסילות ברזל, תשתיות שונות וישובים (שדות ומטעים ברוחב של עד 250 מטר, שאינם מוקפים בגדר רשת גבוהה, אינם נחשבים כמחסום לצורך מעבר צבאים [בפיילוט להתייחס לנושא הצבאים באזור רלוונטי כמו הרי ירושלים או צפון מערב הנגב], הדילול יבוצע כרגיל וללא הגבלות.

גודל שטח להגנה:

במידה ושטח היער קטן וכלוא/מקוטע מסביבתו (כפי שמפורט למעלה), יש לפרוס את משך זמן הדילול ביער זה במשך לפחות שנתיים. כך, שכל שנה, לפחות בחצי משטח היער לא יבוצע דילול. זאת, על מנת שבשטח היער בו לא מבוצע דילול באותה השנה (בו ההפרעה נמוכה יחסית וקיימת בו צמחיית תת יער במצב טוב יחסית לשטח המדולל) ישמש כמקלט לצבאים במשך היום בתקופת הדילול בשטח הצמוד. בעת תכנון מכרז דילול יער שאוכלוסיית הצבאים שבו מסווגת כמנותקת מסביבתה (צבעים צהוב-כתום-אדום במפת אוכלוסיית צבי איי של רט"ג), יש להגדיר במדויק על גבי מפה את השטח הפתוח הרציף סביב לשטח המתוכנן לדילול ואת שטח היער שלא ידולל באותה השנה וישמש כמקלט.

אופי עבודה מותר בשטח להגנה: כאשר שטח היער המדולל צמוד לכביש, מסילת ברזל או גדר רשת גבוהה, יש לבצע הדילול תחילה בקרבת גורמים אלו, תוך כדי התרחקות מהם והלאה (על מנת לצמצם אפשרות בריחה של הצבאים לעברם).

עונת עבודה מותרת בשטח להגנה: כל השנה.

הערה כללית: במידה ומאותר עופר במהלך דילול יער, יש לחדול מהעבודות, אין להתקרב או לגעת בעופר. הדילול ימשיך במרחק העולה על 200 מטר מנקודת הימצאות העופר ורק לאחר יומיים ניתן לחזור ולדלל בנקודה הנ"ל.

2.6 אתר ביער ובו ריכוז משמעותי במיוחד (יש לברר הגדרה מתאימה לריכוז משמעותי במיוחד / מתוך רשימת אתרים קיימת?) של ערכי טבע דוממים מוגנים (כגון: אבטיחי אליהו, בולבוסים ומאובנים).

גודל שטח להגנה: סביב אתרים אלו יש לסמן באופן מקדים שטח ברדיוס 10 מטר.

אופי עבודה מותר בשטח להגנה: העבודות יבוצעו ללא כניסת רכבי זחל וללא מיקום פסי גרירה ומשטחי עבודה בשטח המסומן.

עונת עבודה מותרת בשטח להגנה: כל השנה.

הערה: כל ההגדרות הללו ייבחנו בשנתיים הקרובות ויעודכנו לפי הצורך.
תרשים 1: סכמת חודשי השנה המותרים/אסורים לעבודה באתרי ערכי טבע להגנה ביער הזמן שנשאר לביצוע עבודות הוא מצומצם ולא מעשי. זה יגרום להקטנה משמעותית ביכולת הביצוע שלנו ועמידה בתוכניות העבודה והצורך לבצע דילולים על פי תורת הייעור

חודש / אתרי ערכי טבע להגנה ביער	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
מינים עשבוניים חד שנתיים בסכנת הכחדה / נדירים, או מאבות צמחי התרבות / בעלי הפעה כללית מרשימה במיוחד	אין עבודה באתרים בהם ידועים מיני עשבוניים חד שנתיים או מאבות צמחי התרבות / בעלי הפעה כללית מרשימה במיוחד						עבודה לפי הוראות הגנה					
מיני גיאופיטים פורחי חורף/אביב בסכנת הכחדה / נדירים, או מאבות צמחי התרבות או בעלי הפעה כללית מרשימה במיוחד	אין עבודה באתרי פריחת גיאופיטים פורחי חורף ואביב						עבודה לפי הוראות הגנה					
מיני גיאופיטים פורחי סתיו בסכנת הכחדה / נדירים, או מאבות צמחי התרבות או בעלי הפעה כללית מרשימה במיוחד	אין עבודה באתרי פריחת גיאופיטים פורחי סתיו			עבודה לפי הוראות הגנה			אין עבודה באתרי פריחת גיאופיטים פורחי סתיו					
עצי תפארת, מיני צומח מעוצה בסכנת הכחדה / נדירים, או מאבות צמחי התרבות / בעלי הפעה כללית מרשימה במיוחד	עבודה לפי הוראות הגנה											
אתר רביה של דו-חיים ביער	אין עבודה באתרי רביה של דו-חיים						עבודה לפי הוראות הגנה					
מזוקים, או אתרי קיבון ומושבות לינה של דורסים ועופות נוספים	אין עבודה במעגל הגנה ראשון		אין עבודה במעגל הגנה ראשון						אין עבודה במעגל הגנה שני			
	עבודה לפי הוראות הגנה שני במעגל הגנה שני		אין עבודה במעגל הגנה ראשון						אין עבודה במעגל הגנה שני			
מערות, בורות, מאורות יונקים בינוניים וקדולים ואתרי לינה ורבייה של עטלפים ביער	עבודה לפי הוראות הגנה											
אזור פעילות משמעותי של צבאים ביער	עבודה לפי הוראות הגנה											
שטח יער ובו ריכוז משמעותי במיוחד של ערכי טבע דוממים מוגנים	עבודה לפי הוראות הגנה											

4. סדר הפעולות המקדימות לדילול היער, לצורך הגנה על שטחים ובהם ערכי הטבע המוגנים ושיטות העבודה המפורטות:
- א. בנייה ועדכון מסד נתונים: קק"ל תפתח ותעדכן אחת למספר שנים (פרק הזמן יוגדר במדויק בשנתיים הקרובות) מסד נתונים ממ"גי בסיסי עם נתונים לגבי ערכי טבע להגנה ביערות. מסד הנתונים יכלול שכבה שתעדכן אחת לשנה, של מיני הצומח האדומים, אשר תועבר ע"י רט"ג. מבנה מסד הנתונים יפותח בשנתיים הקרובות.
- ב. מיפוי מקדים: עבור מרבית* שטחי היער המתוכננים לדילול, תוכן כשנה לפני הדילול, מפת ערכי טבע להגנה בשטח מכרז הדילול על ידי שימוש במסד נתונים ממ"גי או תכנית אב וממשק ליער קיימת. שיטת המיפוי המדויקת תפותח בשנתיים הבאות.
- ג. סקר ומיפוי מדויק של ערכי הטבע בשטח היער: מפת ערכי הטבע תשמש כבסיס לסקר שטח קצר ותמציתי ביער (שיתבצע ע"י אקולוג בעונת האביב ומטרתו היא למפות במדויק את השטחים בהם יש תצפיות מקדימות בערכים מוגנים ואיתור שטחים נוספים בהם קיימים ערכים מוגנים ללא תצפיות קודמות. למשל, פעילות בעה"ח מוגנים ביער, לפי הגדרות מסמך זה). במקרה שבמיפוי המקדים מופיעה תצפית בגיאופיטים מבשרי סתיו, יש לבצע השלמת סקר בסתיו לצורך איתורם. נ.צ. מדויקות (G.P.S) של ערכי הטבע המוגנים שאותרו בסיוור ישמשו לעדכון מסד הנתונים הממ"גי. המאמץ המושקע בסקר יהיה סביר (כ 500-1000 דונם ליום לסוקר) ושיטת הסקר המדויקת תפותח בשנתיים הבאות.
- *הערה: למרות הכתוב מעלה, כ 20%-30% משטחי היער ידוללו בלוחות זמנים קצרים יותר בשל אילוצי עבודה שונים וסעיפים א' וב' לא יוכלו להתבצע בשנה שלפני (בכל מקרה, בשטחי יער בהם יש תיעוד מקדים להמצאות מיני צומח אדומים, יעשה סקר מקדים לפי ביצוע הדילול).
- ד. הכנת נספח ערכי טבע להגנה מקדים לדילול: על בסיס המפה המקדימה, נתוני הסקר וביער והוראות מסמך זה, יוכן נספח להגנה על ערכי טבע במסמך מכרז הדילול. הנספח יכלול מפה מעודכנת של שטחי ערכי הטבע המסומנים להגנה ביער ואת הוראות ההגנה עליהם המפורטות בהמשך מסמך זה. מבנה הנספח המדויק יפותח בשנתיים הבאות.
- ה. סימון שטחי ערכי הטבע להגנה ביער ודילול היער תוך הקפדה על הוראות הנספח הנ"ל: קרוב ככל הניתן לביצוע הדילול יבוצע סימון של השטחים להגנה, על סמך הסקר והמיפוי המדויק. דילול היער יבוצע תוך כדי הקפדה על הוראות ההגנה על ערכי הטבע בשטחים שסומנו ויבוצע פיקוח על הקבלנים על ידי מדריכי קק"ל.

**נספח א': רשימת ערכי טבע מוגנים ע"פ החוק (ביבשה), מתוך: אכרזת
גנים לאומיים, שמורות טבע, גנים לאומיים ואתרי הנצחה (ערכי טבע
מוגנים), התשס"ה – 2005:**

שם מדעי	צמחים עשבוניים בעלי פרחים ושרכים:
Class Filicinae	מחלקת השרכניים (כל המינים)
Orchidaceae	משפחת הסחלביים
Paeonia mascula	אדמונית החורש
Majorana syriaca	אזוב מצוי
Iris spp	הסוג אירוס
Matricaria spp	הסוג בבונג
Butomus umbellatus	בוציץ סוככי
Scilla cilicica	בן חצב החורש
Scilla hyacinthoides	בן חצב יקינטוני
Vicia tenuifolia	בקיה דקת-עלים
Brunnera orientalis	ברונרה מזרחית
Fritillaria spp	הסוג גביעונית
Cyperus papyrus	גומא הפפירוס
Geranium libani	גרניון הלבנון
Geranium tuberosum	גרניון הפקעות
Adonis aleppica	דמונית ארץ
Helichrysum sanguineum	דם-המכבים האדום
Centaurea crocodylium	דרדר גדול-פרחים
Centaurea cyanoides	דרדר כחול
Pancratium spp	הסוג חבצלת
Centranthus longiflorus	חד-אבקן אדום
Sternbergia clusiana	חלמונית גדולה
Urginea maritime	חצב מצוי
Lathyrus spathulatus	טופח הגליל
Cynomorium coccineum	טופל אדום
Hyacinthus orientalis	יקינטון מזרחי
Ixiolirion tataricum	כחלית ההרים
Anemone coronaria	כלנית מצויה
Alisma spp	הסוג כף
Crocus spp	הסוג כרכום
Dipcadi erythraeum	כתריים אדמדמים
Antirrhinum majus	לע-הארי הגדול
Smyrniium connatum	מורית קלוטה
Slavia indica	מרווה כחולה
Salvia fruticosa	מרווה משולשת
Salvia multicaulis	מרווה רחבת-גביע

Salvia dominica	מרווה ריחנית
Michauxia campanuloides	מישויה פעמונית
Nuphar luteum	נופר צהוב
Ranunculus asiaticus	נורית אסיה
Ranunculus ficaria subspFicariiformis	נורית הלב
Ranunculus trichophyllus	נורית נימית
Ranunculus peltatus	נורית המים
Ranunculus sphaerospermus	נורית כדורית
Ranunculus saniculifolius	נורית עגולת-עלים
Ranunculus constantinopolitanum	נורית קושטא
Nymphaea alba	נימפאה לבנה
Nymphaea caerulea	נימפאה תכולה
Narcissus spp	הסוג נרקיס (למעט גידול תרבותי)
Cocculus pendulus	סהרון משולשל
Gladiolus spp	הסוג סייפן (למעט גידול תרבותי)
Hydrocotyle spp	הסוג ספלילה
Aristolochia billardierei	ספלול הגליל
Aristolochia sempervirens	ספלול החורש
Aristolochia paecilantha	ספלול ססגוני
Colchium spp	הסוג סתונית
Limonium spp	הסוג עדעד
Asphodeline lutea	עיריוני צהוב
Asphodeline brevicaulis	עיריוני קצר
Gundelia tournefortii	עכובית הגלגל
Ruscus aculeatus	עצבונית החורש
Eremurus libanoticus	עריר הלבנון
Glaucium aleppicum	פרגת ארם-צובא
Hypericum hyssopifolium	פרע אזובי
Tulipa spp	הסוג צבעוני
Dianthus monadelphus subspjudaicus	צפורן יהודה
Dianthus pendulus	צפורן משולשל
Dianthus sinaicus	צפורן סיני
Satureja thymbra	צתרה ורודה
Thymbra spicata	צתרנית משובלת
Coridothymus capitatus	קורנית מקורקפת
Rheum spp	הסוג ריבס
Cyclamen persicum	רקפת מצויה
Cyclamen coum	רקפת יוונית

Equisetum telmateia	שבטבט גדול
Allium ampeloprasum	שום גבוה
Allium nigrum	שום שחור
Glycyrrhiza glabra	שוש קרח
Lilium candidum	שושן צחור
Lupinus pilosus	תורמוס ההרים
Lupinus angustifolius	תורמוס צר
	שיחים ועצים מטפסים
Pyrus syriaca	אגס סורי
Acer syriacum	אדר סורי
Acer monspessulanum subsp Microphyllum	אדר קטן
Rhus tripartita	אוג קוצני
Canescens. Ulmus minor subsp	אולמוס שעיר
Pinus halepensis	אורן ירושלים (למעט נטע בידי אדם)
Spartium junceum	אחירותם החורש
Lycium depressum	אטד רב
Pistacia atlantica	אלה אטלנטית
Pistacia palaestina	אלה ארצישראלית
Quercus libani	אלון הלבנון
Quercus calliprinos	אלון מצוי
Quercus ithaburensis	אלון התבור
Quercus boissieri	אלון התולע
Quercus cerris	אלון שסוע
Rhamnus dispermus	אשחר דו-זרעי
Rhamnus libanotica	אשחר הלבנון
Rhamnus punctata	אשחר מנוקד
Rhamnus alternus	אשחר רב-עלים
	הסוג אשל (בנגב ועמק הערבה למעט חלקות עיבוד ושולי דרכים)
Tamarix spp	
Ulmus spp	הסוג בוקיצה
Phillyrea latifolia	בר-זית בינוני
Grewia villosa	גרויה שעירה
Cerasus prostrata	דובדבן שרוע
Platanus orientalis	דולב מזרחי
Hyphaene thebaica	דום מצרי
Myrtus communis	הדס מצוי
Rosa pulverulenta	ורד דביק
Rosa canina	ורד הכלב
Balanites aegyptiaca	זקום מצרי
Cotoneaster racemiflorus	חבושית המטבעות

<i>Eriolobus trilobatus</i>	חוזרר החורש
<i>Periploca aphylla</i>	חלביב רותמי
<i>Ceratonia siliqua</i>	חרוב מצוי
<i>Lonicera spp</i>	הסוג יערה
<i>Styrax officinalis</i>	לבנה רפואי
<i>Cercis siliquastrum</i>	כליל החורש
<i>Moringa peregrina</i>	מורינגה רתמית
<i>Viburnum tinus</i>	מורן החורש
<i>Fraxinus syriaca</i>	מילה סורית
<i>Celtis australis</i>	מיש דרומי
<i>Maerua crassifolia</i>	מרואה עבת
<i>Salvadora persica</i>	סלודורה פרסית
<i>Crategus spp</i>	הסוג עוזרר
<i>Eleagnus angustifolia</i>	עץ-השמן המכסיף
<i>Salix alba</i>	ערבה לבנה
<i>Salix acmophylla</i>	ערבה מחודדת
<i>Cordia sinensis</i>	ערף המדבר
<i>Juniperus spp</i>	הסוג ערער
<i>Ficus pseudo-sycomorus</i>	פיקוס בת-שקמה
<i>Ficus sycomorus</i>	פיקוס השקמה
<i>Haloxylon persicum</i>	פרקרק פרסי
<i>Calotropis procera</i>	פתילת-המדבר הגדולה
<i>Gonocytisus pterocladus</i>	צלען הגליל
<i>Capparis decidua</i>	צלף רותמי
<i>Populus euphratica</i>	צפצפת הפרת
<i>Arbutus andrachne</i>	קטלב מצוי
<i>Colutea spp</i>	הסוג קרקש
<i>Retama raetam</i>	רותם המדבר
<i>Genista fasselata</i>	רתמה קוצנית
<i>Calligonum comosum</i>	שבטוט מצויץ
<i>Ziziphus spp</i>	הסוג שיזף
<i>Amygdalus spp</i>	הסוג שקד (למעט מטעים נטועים)
<i>Prunus ursina</i>	שזיף הדוב
<i>Vitex agnus castus</i>	שיח אברהם
<i>Acacia albida</i>	שיטה מלבינה
<i>Acacia tortilis</i>	שיטה סוככנית
<i>Acacia raddiana</i>	שיטה סלילנית
<i>Acacia gerrardii subsp Negevensis</i>	שיטת הנגב
<i>Paliurus spina-christi</i>	שמיר קוצני
<i>Phoenix dactylifera</i>	תמר מצוי (למעט מטעים נטועים)

	חסרי חוליות
Mollusca	מערכת רכיכות
Lepidoptera	מתוך סדרת הפרפרים
Melitaea arduinna	נימפית הקוציץ
Apharitis cilissa	כחליל הגליל
Tomares nesimachus	כחליל הקדד
Muschampia proteides stepporum	הספרית ערבית
Plebejus pylaon cleopatra	כחליל קליאופטרה
Iolana alfierii	כחליל הקרקש
Colotis chrysonome	לבנין המרואה
Melitaea collina	נימפית צפונית
Pyrgus serratulae alveoides	הספרית החמשן
Melitaea perseia	נימפית פרסית
Melitaea cinxia	נימפית הברוניקה
Lysandra amanda	כחליל הבקיה
maccabaeus Papilio alexanor	זנב סנונית המכבים
Anthocharis gruneri	כתום-כנף הדופרית

	חוליתנים
Vertebrata	מחלקת דו-חיים
Class Amphibia	מחלקת זוחלים
Class Reptilia	מחלקת עופות
Class Aves	מחלקת יונקים
Class Mammalia	למעט:
	חולד
Spalax ehrenbergi	הסוג חולדה
Rattus spp	מריון מצוי
Meriones tristrami	נברן שדות
Microtus socialis	נוטריה
Myocastor coypus	עטלף פרות
Rousettus aegyptiacus	עכבר מצוי
Mus musculu	

	דומם
Geodot	אבטיחי אליהו
Bulbus	בולבוסים
Stalactites and stalagmites	זקיפים ונטיפים
Salt columns	זקיפי מלח
Fossils	מאובנים

נספח ב': רשימת הצמחים בסכנת הכחדה ("מינים אדומים"), המופיעים בספר האדום של הצמחים בסכנת הכחדה בישראל:

שם מדעי:	צמחים בסכנת הכחדה:
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	אבגר צהוב
<i>Ziziphora tenuior</i> L.	אבובית עדינה
<i>Abutilon indicum</i> (L.) Sweet	אבוטילון הודי
<i>Trisetaria michelii</i> (Savi) Parl.	אבלינית מישל
<i>Pteris vittata</i> L.	אברה ארוכת-עלים
<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn	אברנית הנשר
<i>Isolepis supinus</i> (L.)R.Br.	אגמון שרוע
<i>Spirodela polyrhiza</i> (L.) Schleiden	אגמית רבת-שורשים
<i>Agrostemma githago</i> L.	אגרוסטמת השדות
<i>Elytrigia elongata</i> (Host) Nevski	אגרופירון מוארך
<i>Paeonia mascula</i> (L.) Mill.	אדמונית החורש
<i>Rhus pentaphylla</i> (Jacq.) Desf.	אוג מחומש
<i>Chlamydophora tridentata</i> (Delile) Ehrenb.ex Less	אוזן משולשן
<i>Suaeda palaestina</i> Eig & Zohary	אוכם ארץ-ישראלי
<i>Suaeda monoica</i> Forssk.	אוכם חד-ביתי
<i>Suaeda splendens</i> (Pourr.) Gren. & Godr.	אוכם חופי
<i>Suaeda vermiculata</i> Forssk.	אוכם תולעני
<i>Oldenlandia capensis</i> L. f.	אולדנית הכף
<i>Lavandula stoechas</i> L.	אזובין דגול
<i>Origanum ramonense</i> Danin	אזובית רמון
<i>Oxystelma esculentum</i>	אחי-חרגל אפריקאי
<i>Dorycnium hirsutum</i> (L.) Ser.	אחילוטוס שער
<i>Biarum auraniticum</i> Mout.	אחילוף החורן
<i>Biarum olivierii</i> Blume	אחילוף זעיר
<i>Iris atropurpurea</i> Baker	אירוס הארגמן
<i>Iris grant-duffii</i> Baker	אירוס הביצות

<i>Iris haynei</i> Baker	אירוס הגלבוע
<i>Iris lortetii</i> W. Barbey	אירוס הדור
<i>Iris hermona</i> Dinsm.	אירוס החרמון
<i>Iris mariae</i> W. Barbey	אירוס הנגב
<i>Iris vartanii</i> Foster	אירוס הסרגל
<i>Iris regis-uzziae</i> Feinbrun	אירוס טוביה
<i>Iris petrana</i> Dinsm.	אירוס ירוחם
<i>Iris bismarckiana</i> Regel	אירוס נצרת
<i>Iris pseudacorus</i> L.	אירוס ענף
<i>Iris atrofusca</i> Baker	אירוס שחום
<i>Cytisopsis pseudocytisus</i> (Boiss.) Fertig	אכסף מבריק
<i>Elatine alsinastrum</i> L.	אלטין הדורים
<i>Alliaria petiolata</i>	אליאריה שומית
<i>Paronychia palaestina</i> Eig	אלמוות ארץ-ישראלי
<i>Paronychia echinulata</i> Chater	אלמוות שיכני
<i>Myriophyllum spicatum</i> L.	אלף-עלה משובל
<i>Alkanna galilaea</i> Boiss.	אלקנת הגליל
<i>Ambrosia maritima</i> L.	אמברוסיה ימית
<i>Ammannia baccifera</i> Willd.	אמניה מצרית
<i>Androsace maxima</i> L.	אנדרוסקי גדולה
<i>Anticharis glandulosa</i> Asch.	אנטיכריס בלוטי
<i>Antinoria insularis</i> Parl.	אנטינורית האיים
<i>Asplenium trichomanes</i> L.	אספליניון גילי
<i>Medicago italica</i> Fiori	אספסת איטלקית
<i>Medicago murex</i> Willd.	אספסת החילזון
<i>Legousia hybrida</i> (L.) Delarbre	אספקלרית הכלאיים
<i>Aster tripolium</i> L.	אסתר הביצות
<i>Dactylorhiza romana</i> (Sebast.) Soo	אצבעית רומאית
<i>Acinos rotundifolius</i> Pers.	אקינוס ריחני
<i>Arabis auriculata</i> Lam.	ארביס אוזני
<i>Arabis alpina</i> Schlecht.	ארביס קווקזי
<i>Polygonum maritimum</i> L.	ארכובית החוף
<i>Persicaria lanigera</i> (R. Br.) Sojak	ארכובית צמירה
<i>Ptilostemon chamaepeuce</i> (L.) Less.	ארנין ההרים

<i>Arenaria tremula</i> Boiss.	ארנריה נימית
<i>Stachys longispicata</i> Boiss. & Kotschy	אשבל ארך-שיבולת
<i>Stachys arvensis</i> (L.) L.	אשבל השדה
<i>Stachys zoharyana</i> Eig	אשבל זהרי
<i>Stachys spectabilis</i> Choisy ex DC.	אשבל נאה
<i>Stachys paneiana</i> Mout.	אשבל נמרוד
<i>Bolanthus filicaulis</i> (Boiss.) Bark.	בולנתוס דק-גבעול
<i>Bufonia ramonensis</i> Danin	בופונית הרמון
<i>Verbascum berytheum</i> Boiss.	בוצין ביירותי
<i>Verbascum qulebicum</i> Post	בוצין הבשן
<i>Verbascum galilaeum</i> Boiss.	בוצין הגליל
<i>Verbascum caesareum</i> Boiss.	בוצין קיסריון
<i>Butomus umbellatus</i> L.	בוציץ סוככי
<i>Boerhavia repens</i> L.	בורהביה זוחלת
<i>Ballota philistaea</i> Bornm.	בלוטה פלישתית
<i>Doellia bovei</i> (DC)Anderb.	בלומית בובה
<i>Puccinellia distans</i> (Jacq.) Parl.	בן-בצת מרוחק
<i>Epipactis veratrifolia</i> Boiss. & Hohen	בן-חורש גדול
<i>Aegilops crassa</i> Boiss.	בן-חיטה מעובה
<i>Eragrostis sarmentosa</i> (Thunb.) Trin.	בן-חילף הביצות
<i>Tanacetum negevensis</i> Shmida	בן-חרצית נגבי
<i>Vicia basaltica</i> Plitman	בקית הבזלת
<i>Vicia hulensis</i> Plitm.	בקית החולה
<i>Vicia esdraelonensis</i> Warb. & Eig	בקית יזרעאל
<i>Vicia cypria</i> Kotschy	בקית קפריסין
<i>Saxifraga tridactylitis</i> L.	בקעצור שלוש-האונות
<i>Bergia ammanioides</i> Heyne	ברגיה אמנית

<i>Consolida hispanica</i> (Costa) Greuter & Burdet	בר-דורבן מזרחי
<i>Berula erecta</i> (Huds.) Coville	ברולה זקופה
<i>Veronica anagalloides</i> Guss.	ברוניקה עדינה
<i>Veronica lysimachioides</i> Boiss.	ברוניקת החולה
<i>Cupressus sempervirens</i> L.	ברוש מצוי
<i>Sideritis curvidens</i> Stapf	ברזילון כפוף-שיניים
<i>Lindenbergia sinaica</i> (Decne.) Benth.	בר-לוע סיני
<i>Leersia hexandra</i> Sw.	בת-אורז משושה
<i>Velezia fasciculata</i> Boiss.	גביעול מאוגד
<i>Cyperus nitidus</i> Lam.	גומא אזמלני
<i>Cyperus corymbosus</i> Rottb.	גומא הירקון
<i>Cyperus papyrus</i> L.	גומא הפפירוס
<i>Cyperus jeminicus</i> Rottb.	גומא נאה
<i>Cyperus eleusinoides</i> Kunth	גומא צפוף-שיבולת
<i>Cyperus latifolius</i> Poir.	גומא רחב-עלים
<i>Cyperus sharonensis</i> Danin	גומא שרוני
<i>Rhizocephalus orientalis</i> Boiss.	גמדונית מזרחית
<i>Teucrium parviflorum</i> Schreb.	געדה זעירת-פרחים
<i>Teucrium spinosum</i> L.	געדה קוצנית
<i>Teucrium procerum</i> Boiss. & Blanche	געדה קיפחת
<i>Teucrium scordium</i> L.	געת הביצות
<i>Atraphaxis spinosa</i> L.	גפוף קוצני
<i>Thelypteris palustris</i> Schott	גפית הביצה
<i>Trigonella monantha</i> Mey.	גרגנית חד-פרחית
<i>Grewia villosa</i> Willd.	גרויה שעירה
<i>Phyllitis sagittata</i> (DC.) Guin. & Heyw.	גריזית נאה
<i>Galium chaetopodium</i> Rech. f.	דבקה זנובה

Galium humifusum M. Bieb.	דבקה שרועה
Galium rivale (Sm.) Griseb.	דבקת הנחלים
Galium hierochuntinum Bornm.	דבקת יריחו
Galium philistaeum Boiss.	דבקת פלשת
Lachnophyllum noeanum Boiss.	דוגון ירושלמי
Brachiaria eruciformis (Sm.) Griseb.	דוחנן דק
Brachiaria mutica (Forssk.) Stapf	דוחנן קיפח
Iberis odorata L.	דו-כנף ריחני
Platanus orientalis L.	דולב מזרחי
Hyphaene thebaica (L.) Mart.	דום מצרי
Aethionema carneum (Banks & Sol.) Fedtsch.	דו-פרית מכורבלת
Bidens tripartita L.	דו-שן משולש
Adonis aestivalis L.	דמומית עבת-שיבולת
Descurainia sophia (L.) Webb	דקורניה מנוצה
Parapholis marginata Runemark	דק-זנב מכונף
Parapholis filiformis (Roth) C. E. Hubb.	דק-זנב נימי
Thalictrum isopyroides C. A. Mey	דק-נוף צהבהב
Centaurea ascalonica Bornm.	דרדר אשקלון
Tordylium syriacum L.	דרכמונית סורית
Myrtus communis L.	הדס מצוי
Hypochoeris glabra L.	היפוכריס קרח
Halopeplis amplexicaulis (Vahl) Ung.-Sternb.	הלופפליס חובק
Scorzonera subintegra (Boiss.) Theibaut	הרדופנין מנוצה
Scorzonera tortuosissima Boiss.	הרדופנין מפותל
Vallisneria spiralis L.	וליסנריה סלולה

Valerianella carinata Loisel	ולריינית הקרין
Valerianella kotschy Boiss.	ולריינית קוטשי
Callipeltis factorovskyi (Eig) Ehrend.	ורבורגינת פקטורובסקי
Rosa phoenicia Boiss.	ורד צידוני
Zoegea purpurea Fresen.	זגאה ארגמנית
Gagea villosa (M. Bieb.) Duby	זהבית שעירה
Gagea dayana v.dayana Chodat & Beauverd	זהבית שרונית זן שרוני
Zygophyllum album L. f.	זוגן לבן
Lolium persicum Boiss. & Hohen	זון פרסי
Myosotis stricta Link	זכריני זקוף-עוקצים
Zaleya pentandra (L.) Jeffrey	זליה מחומשת
Bellevalia warburgii Feinbrun	זמזומית ורבורג
Bellevalia zoharyi Feinbrun	זמזומית זהרי
Myosurus minimus L.	זנב-עכבר פעוט
Alopecurus arundinaceus Poir.	זנב-שועל ביצתי
Seetzenia lanata (Willd.) Bullock	זצניה מזרחית
Tragopogon collinum DC.	זקן-תיש מדברי
Lasiospermum brachyglossum DC.	זרעזיף המדבר
Convolvulus pilosellifolius Desr.	חבלבל מדברי
Convolvulus fatmensis Kunze	חבלבל מצרי
Valantia muralis L.	חגוית החומות
Andzeiowskia cardamine Reichenb.	חודיים מנוצים
Eriolobus trilobatus (Labill.) Roem.	חוזרר החורש
Onopordum macrocephalum Eig	חוחן גדול-ראשים

Onopordum carduiforme Boiss.	חוחן קרדני
Rumex rothschildianum Aarons.	חומעת האוירון
Centaurea pumilio (L.) Boiss.	חופית נמוכה
Periploca graeca L.	חלביב יווני
Euphorbia dendroides L.	חלבלוב השיח
Euphorbia forsskalii Gay	חלבלוב מצרי
Euphorbia phymatosperma Boiss. & Gaill.	חלבלוב עב-זרע
Euphorbia microsphaera Boiss.	חלבלוב קטן-פרי
Euphorbia hirsuta L.	חלבלוב שער
Euphorbia peplis L.	חלבלוב שרוע
Petrorhagia zoharyana Liston	חלוק זהרי
Petrorhagia arabica (Boiss.) Ball & Heyw.	חלוק ערבי
Hammada ramosissima (Eig) Iljin	חמד אייג
Potentilla reptans L.	חמשן זוחל
Eryngium maritimum L.	חרחבינה חופית
Eryngium barrelieri Boiss.	חרחבינה טובענית
Chrysanthemum viscosum Desf.	חרצית דביקה
Callitriche lenisulca Clav.	טובענית אביבית
Callitriche brutia Petagna	טובענית העוקצים
Lathyrus gorgonei Parl.	טופח ארך-עמוד
Lathyrus gleospermus Warb. & Eig	טופח דביק
Lathyrus spathulatus (M. Bieb.) Fiori	טופח הגליל
Lathyrus setifolius L.	טופח חכלילי
Lathyrus nissolia L.	טופח עדין
Lathyrus lentiformis Plitm.	טופח עדשתי
Lathyrus cassius Boiss.	טופח קסיוס
Turgenia latifolia (L.) Hoffm.	טורגניה רחבת-עלים
Teesdalia coronopifolia (Berg.) Thell.	טיסדליה שסועה

Tephrosia nubica (Boiss.) Baker	טפרוסיה נובית
Jurinea staehelinae (DC.) Boiss.	יורינאה טרשית
Oenanthe pimpinelloides L.	יינית כמנונית
Oenanthe fistulosa L.	יינית נבובה
Halophila ovalis (R. Br.) Hook. f.	ימון ביצני
Halophila stipulacea (Forssk.) Asch.	ימון הקשקשים
Halodule uninervis (Forssk.) Asch.	ימית חד-עורקית
Hemarthria altissima (Poir.) Stapf & C. E. Hubb.	ישרוע מאוגד
Sparganium erectum L.	כדורן ענף
Wolffia arrhiza (L.) Horkel ex Wimm.	כדרורית המים
Ferula biverticillata Thieb.	כלך דו-דורי
Ferula daninii Zohary	כלך דנין
Trachyspermum ammi (L.) Sprague	כמנונית קופטית
Aeluropus lagopoides (L.) Trin.	כף-חתול זוחלת
Aeluropus littoralis (Gouan) Parl.	כף-חתול שרועה
Ornithopus pinnatus (Mill.) Druce	כף-עוף מנוצה
Alisma plantago-aquatica L.	כף-צפרדע לחכית
Crambe orientalis L.	כרבה מזרחית
Brassica cretica Lam.	כרוב כרתי
Carex pseudocyperus L.	כריך גומאי
Carex acutiformis EHRH.	כריך חד
Carex hallerana Asso	כריך נמוך
Carex hispida Willd.	כריך שעיר
Crocus aleppicus Baker	כרום גיירדו
Crocus hermoneus ssp. Palaestinus Feinb.&Shmida	כרום החרמון ת.מ. א"י

<i>Cuscuta babylonica</i> Aucher ex Choisy	כשות בבלית
<i>Cuscuta monogyna</i> Vahl	כשות גס
<i>Lotus glinoides</i> Delile	לוטוס אילתי
<i>Lotus cytisoides</i> L.	לוטוס קרח
<i>Lloydia rubroviridis</i> (Boiss.& Kotschy) Baker	לוידיה אדמדמת
<i>Scrophularia macrophylla</i> Boiss.	לוענית גדולת-עלים
<i>Scrophularia</i> <i>hierochuntina</i> Boiss.	לוענית יריחו
<i>Plantago arenaria</i> Waldst.& Kit.	לחך הודי
<i>Lisaea strigosa</i> (Banks & Sol.) Eig	ליסאה סורית
<i>Ipomoea sagittata</i> Poir.	לפופית החיצים
<i>Ophioglossum</i> <i>polyphyllum</i> A. Braun	לשון-אפעה מצרית
<i>Ophioglossum</i> <i>lusitanicum</i> L.	לשון-אפעה קטנה
<i>Anchusa ovata</i> Lehm.	לשון-פר מזרחית
<i>Hormuzakia negevensis</i> (Danin) Danin&Hilger	לשון-פר נגבית
<i>Chrozophora plicata</i> (Vahl) Juss.	לשישית מקומטת
<i>Glossonema boveanum</i> (Decne.) Decne.	לשן בובה
<i>Hypecoum aegyptiacum</i> (Forssk.) Asch. & Schw.	מגלית מצרית
<i>Ogastemma pusillum</i> (Coss. & Dur.) Brummitt	מגסטומה זעירה
<i>Ludwigia palustris</i> (L.) Elliott	מדד הביצות
<i>Moringa peregrina</i> (Forssk.) Fiori	מורינגה רותמית
<i>Mosheovia galilaea</i> Eig	מושיובית הגליל
<i>Pentatropis nivalis</i> (Gmel.) Field & Wood	מחומש לוליני
<i>Enarthrocarpus arcuatus</i> Labill.	מחרוזת קשתית
<i>Myagrum perfoliatum</i> L.	מיאגרון אזון

Hydrocharis morsus-ranae L.	מימון הצפרדעים
Platanthera holmboei (Custer) Reichenb..	מירונית סרגלית
Michauxia campanuloides L'Her	מישויה פעמונית
Cladium mariscus (L.) Pohl	מכבד הביצות
Corchorus trilocularis L.	מלוכיה משולשת
Salsola soda L.	מלחית הבורית
Stipagrostis drarii (Tackh.) DeWinter	מלענן דראר
Lallemantia iberica (M. Bieb.) Fisch. & Mey.	מניפנית גרוזית
Moenchia erecta (L.) P.Gaertn.	מנכיה עדינה
Matthiola arabica Boiss.	מנתור ערבי
Scandix palaestina (Boiss.) Boiss.	מסרק ארץ-ישראלי
Scandix australis L.	מסרק דרומי
Scandix stellata Banks & Sol.	מסרק כוכבי
Scandix blepharicarpa O.Cohen	מסרק ריסני
Leptadenia pyrotechnica (Forssk.) Decne.	מעלה-עשן מדברי
Erodium subintegrifolium Eig	מקור-חסידה תמים
Maerua crassifolia Forssk.	מרואה עבת-עלים
Salvia sclarea L.	מרווה מרושתת
Salvia multicaulis Vahl	מרווה רחבת-גביע
Salvia ceratophylla L.	מרווה שסועה
Salvia bracteata Banks & Sol.	מרוות החפים
Salvia eigii Zohary	מרוות אייג
Salvia rubifolia Boiss.	מרוות הפטל
Maresia nana (DC.) Batt.	מרסיה זעירה
Marsilea minuta L.	מרסיליה זעירה
Glyceria notata A chev.	מתקה טובענית
Utricularia australis R. Br.	נאדיד המים
Potamogeton crispus L.	נהרונית מסולסלת

Potamogeton lucens L.	נהרונית שקופה
Nuphar lutea (L.) Sm.	נופר צהוב
Ranunculus ophioglossifoliu Vill.	נורית הביצות
Ranunculus sphaerospermus Boiss. & Blanche	נורית כדורית
Ranunculus trichophyllus Chaix	נורית נימית
Ranunculus constantinopolitanus (DC.) D'urv.	נורית קושטא
Althaea officinalis L.	נטופית רפואית
Indigofera articulata Gouan	ניל מכסיף
Nymphaea alba L.	נימפאה לבנה
Nymphaea caerulea Savigny	נימפאה תכולה
Mentha aquatica L.	נענת המים
Cardopatum corymbosum (L.) Pers.	נעצוצית סבוכה
Ornithogalum nutans sp.nova	נץ-חלב הרודיאני
Ornithogalum fuscescens Boiss. & Gaill.	נץ-חלב חום
Ornithogalum platyphyllum Boiss.	נץ-חלב שטוח-עלים
Narcissus serotinus L.	נרקיס סתווי
Halocnemum strobilaceum (Pall.) M. Bieb.	סווד אצטרובלי
Onosma gigantea Lam.	סומקן ענקי
Orchis laxiflora Lam.	סחלב הביצות
Orchis israelitica Baumann & Dafnil	סחלב מצויר
Orchis punctulata Steven ex Lindl.	סחלב נקוד
Orchis syriaca Boiss. & Bal.	סחלב סורי
Orchis coriophora L.	סחלב ריחני
Viola occulta Lehm.	סיגל עטוי
Viola pentadactyla Fenzl	סיגל תמים

Dalbergia sisso Roxb.	סיסם הודי
Catapodium marinum (L.) C. E. Hubb.	סיסן זוני
Trachomitum venetum (L.) Woodson	סם-כלב מזרחי
Juncus articulatus L.	סמר הפרקים
Juncus sphaerocarpus Nees	סמר ענף
Hydrocotyle vulgaris L.	ספלילה טבורית
Catabrosa aquatica (L.) Beauv.	ספת המים
Urtica kioviensis Rogow.	סרפד החולה
Colchicum ramonensis sp.nova	סתוונית הרמון
Colchicum feinbruniae K. Pers.	סתוונית התשבץ
Colchicum szovtsii Boiss. & Hausskn.	סתוונית קצרת-עלים
Limonium gallilaeum Domina, Danin & Raimondo	עדעד הגליל
Crataegus monogyna Jacq.	עוזרר חד-גלעיני
Crypsis acuminata Trin.	עטיינית ארוכה
Crypsis minuartioides (Bornm.) Mez	עטיינית מגובבת
Asphodelus viscidulus Boiss.	עירית דביקה
Asphodelus refractus Boiss.	עירית נטויה
Orobanche palaestina Reut.	עלקת ארץ-ישראלית
Orobanche schultzii Mutel	עלקת שולץ
Centaurium maritimum (L.) Fritsch	ערבז החוף
Epilobium parviflorum Schreb.	ערברבה קטנת-פרחים
Juniperus oxycedrus L.	ערער ארזי
Cordia sinensis Lam.	ערף המדבר
Rubia tinctorum L.	פואת הצבעים
Hueblia calycina (Banks & Sol.) Speta	פומה פרסית

Haplophyllum poorei Townson.	פיגמית פור
Ficus palmata Decne.	פיקוס בת-שקמה
Campanula peregrina L.	פעמונית הדורה
Campanula sidoniensis Boiss. & Blanche	פעמונית צידונית
Bunium ferulaceum Sm.	פקעון הכלך
Papaver decaisnei Hochst. & Steud.	פרג סיני
Hypericum tetrapterum Fries	פרע מחודד
Hypericum perforatum L.	פרע מנוקב
Hypericum hircinum L.	פרע ריחני
Pulicaria inuloides (Poir.) DC.	פרעושיית טיונית
Linum trigynum L.	פשתה משולשת
Linaria triphylla (L.) Mill.	פשתנית משולשת
Linaria simplex (Willd.) DC.	פשתנית קטנת-פרחים
Linaria pelisseriana (L.) Mill.	פשתנית ריסנית
Linum maritimum L.	פשתת החוף
Sedum palaestinum Boiss.	צורית ארץ-ישראלית
Syringodium isoetifolium (Asch.) Dandy	צינורית גלילנית
Dianthus cyri Fisch. & Mey.	ציפורן החודים
Silene macrodonta Boiss.	ציפורנית גדולת-שיניים
Silene sedoides Poir.	ציפורנית זעירה
Silene oxyodonta Barbey	ציפורנית חדת-שיניים
Silene modesta Boiss. & Blanche	ציפורנית חופית
Silene physalodes Boiss.	ציפורנית מצוייצת
Silene papillosa Boiss.	ציפורנית שרונית
Enneapogon persicus Boiss.	ציצן פרסי
Enneapogon desvauxii P.Beauv.	ציצן קצר
Crucianella maritima L.	צלבית החוף
Bupleurum brevicaule Schlecht.	צלע-שור אשונה

Bupleurum orientale Snogerup	צלע-שור דקיקה
Gonocytisus pterocladus (Boiss.) SP.	צלען הגליל
Capparis decidua (Forssk.) Edgew.	צלף רותמי
Satureja thymbriifolia Hedge & Feinbrun	צתרה מדברית
Astragalus trimestris L.	קדד אפיל
Astragalus sparsus Delile	קדד דליל
Astragalus ocephalus Boiss.	קדד הקרקפות
Astragalus fruticosus Forssk.	קדד לביד
Astragalus cretaceus Boiss. & Kotschy	קדד נאה
Astragalus sieberi DC.	קדד סיבר
Astragalus brachystachys DC.	קדד קצר-שיבולת
Cutandia maritima (L.) W. Barbey	קוטנדיה חופית
Cirsium gaillardotii Boiss.	קוצן גיירדו
Cirsium alatum (S. G. Gmel.) Bobrov	קוצן מכונף
Anthemis philistea Boiss.1875	קחווון פלישתי
Anthemis parvifolia Eig	קחווון קטן-עלים
Anthemis brachycarpa Eig	קחווון קצר-פירות
Anthemis hyalina DC.	קחווון שקוף
Tolpis barbata (L.) Gaertn.	קיטה סוככנית
Carlina racemosa L.	קיצינית אשכולית
Cucumis acidus Jacq.	קישוא משולש
Scutellaria galericulata L.	קערורית הביצה
Chorispura purpurascens (Banks & Sol.) Eig	קרן-יעל סורית
Ceratophyllum submersum L.	קרנן טבול
Romulea columnae Sebast. & Mauri	רומוליא זעירה
Ruppia maritima L.	רופיית הים

Rorippa amphibia (L.) Bess.	חריפה טובענית
Rheum palaestinum Feinbrun	ריבס המדבר
Reseda globulosa Fisch. & Mey.	רכפה כרסנית
Zingeria biebersteiniana (Claus) Smirn.	רפרפון עדין
Himantoglossum caprinum (Bieb.) Spreng.	רצועית הגליל
Cyclamen coum Mill.	רקפת יוונית
Cometes abyssinica R. Br.	שביט אתיופי
Ononis variegata L.	שברק ססגוני
Allium negevense Kollm.	שום דרומי
Allium schubertii Zucc.	שום הגלגל
Allium asclepiadeum Bornm.	שום הגליל
Allium papillare Boiss.	שום הפטמות
Allium albotunicatum O. Schwarz	שום לבן-קליפות
Allium sinaiticum Boiss.	שום סיני
Allium tardiflorum Kollm. & Shmida	שום סתווי
Allium kollmannianum Brullo, Pavone & Salmeri	שום קולמן
Lilium candidum L.	שושן צחור
Anthehora laevis Stapf & C.E. Hubb	שחורן חלק
Lepidium latifolium L.	שחליים גבוהים
Lepidium aucheri Boiss.	שחליים שרועים
Avena clauda Durleu	שיבולת-שועל שונת-גלומות
Ziziphus nummularia (Burm. f.) Wight & Walk.- Arn.	שיזף שעיר
Phlomis pungens Willd.	שלהבית הגלגל
Phlomis syriaca Boiss.	שלהבית סורית
Phlomis chrysophylla Boiss.	שלהבית צהובת-עלים
Tripodion vulneraria L.	שלחופן עטוי
Xolantha guttata (L.) Raf.	שמשונית הטיפין

Heterocaryum subsessile Vatke	שניין קטן
Amygdalus arabica Olivier	שקד ערבי
Ephedra alata Decne.	שרביטן מכונף
Corrigiola palaestina Chaudh.	שרוכנית ארץ-ישראלית
Corrigiola litoralis L.	שרוכנית החוף
Sarcocornia perennis (Mill.) Scott	שרשר רב-שנתי
Lupinus luteus L.	תורמוס צהוב
Arabidopsis pumila (Stephan) Busch	תודרנית קטנה
Triplachne nitens (Guss.) Link	תלת-חוד מבריק
Aristida sieberiana Trin.	תלת-מלען ארוך
Trifolium billardieri Spreng.	תלתן דגול
Trifolium israeliticum D. Zohary & Katzn.	תלתן ישראלי
Trifolium filiforme L.	תלתן נימי
Trifolium salmoneum Mout.	תלתן סלמוני
Trifolium angustifolium L.	תלתן צר-עלים

נספח ג': מפת אוכלוסיות עיקריות של צבי ארץ-ישראלי, רט"ג (תעודכן ע"י רט"ג)

